

1 Yowan

Rau Yo Yowan Iwode I, In Atu Ki

Betanga Ke Nepongo Dook Mata

¹ Au i awodo rau i pang ye Betanga tani yo ke nepongo dook mata i. Ye in inepe mukot ye kene yo so tina nga le imot pombe tiao nga. Ngan au i aye di aposol kapala amlonga, inbe amkamata. Le moolmool, amkamata ye matamam inbe amtoka ye bemam.

² Ngan Betanga tani yo pombe mallangana le amkamata in la amwetewete ye i, inbe amwete pobe pang ye nepongo dook mata yo taukan motingi i. Mugu ngan iye Tamada tinepe, motong la pombe mallangana pang yidi nga.

³ Nen le am nga amye Tamada inbe Natunu Yesu Kirisi ngan amgaua lomam le atu. Le amwete moolmool pang ye Tool tani yo amkamata inbe amlonga i, a bet nen ngan kagaua lomu le atu ila yam aposol.

⁴ Ngan la amwodo rau i pang bet ilonang a bet nen ngan idi le imot lod ponana.

Maro In Sul Loloana Kiidi

⁵ Le betanga tani yo amlonga ye Yesu Kirisi a bet amweta pang in nen: Maro in dawa ben sul loloana, le mala bet todo kasin pa iken ye, ngan tiap.

⁶ Le kumata tawete bet idi nga tagaua lodo le atu ye Maro, bong tayei tootoo dada dook tiap yo ke sennene nga, ngan idi nga tooltool ke kaplungunu,

inbe tadoo betanga moolmool yo ke Maro, ngan tiap.

⁷ Bong kumata bet idi nga tapa ye sul loloana dawa ben ye in inepe ye sul loloana nga, ngan ole taye di tooltool kapala ke Maro tagaua lodo le atu, inbe ole rara ke Natunu Yesu in igiri sennene yo kiidi nga le imot.

⁸ Nen le kumata tawete bet idi nga taukada sennene nga, ngan idi taudu nga tallungidi, inbe betanga moolmool ke Maro sa iken lodo tiap.

⁹ Bong kumata bet tatulu lodo pang Maro nga, ngan ole igiri sennene kiidi, inbe iyei idi le taye tooltool noonoonoo ye matana. Ngan ole iyei nen, yesoo kanakana ngan itoo betanga ki yo ipamede i, inbe itoo dada yo dook mata ngan leu.

¹⁰ Nen le kumata tawete bet idi nga taye sennene tiap nga, ngan ye betanga kiidi tani in ben tawete Maro in tool ke kaplungunu, inbe betanga ki iken lodo tiap.

2

Kirisi In Loningi Kiidi

¹ Ang di natuk yo lok pang mai san nga, awodo betanga i pang, a bet nen ngan kayei sennene be. Bong kumata tool sa bet iyei sennene nga, ngan idi nga tool kiidi atu ke bet iwetewete pang Tamada a ilonidi ye betebetanga kiidi. Ngan ye la Yesu Kirisi i, inbe yetaleu in la Tool Noonoonoo ke Maro i.

² Inbe ye in iraiia tinini le imot inbe tiraumate a bet nen ngan Maro iyemenai idi ye sennene yo kiidi, ngan be. Ngan ye yo iyei nen nga, ngan bet

nen a Maro igiri sennene kiidi le ipa ye sennene kidi tooltool ke ni mai i le imot lapau.

³ Nen le kumata bet tatoo betanga ke Maro yo lono bet tatoo nga, ngan la bet ipitnai idi ben idi nga lod galanga moolmool ye nga.

⁴ Inbe tool yo iwete nen, “Au i lok galanga moolmool ye,” bong bet itoo betanga yo Maro lono bet tatoo ngan tiap nga, ngan ye in tool ke kaplungunu, inbe betanga moolmool ke Maro sa iken lono tiap.

⁵ Bong kumata tool atu bet itoo betanga ke Maro nga, ngan tool tani in la lono pang Maro mai san moolmool i. Le dada yo bet lod galanga ben Maro inepe yidi i, in nen:

⁶ Kumata sei tool iwete bet Maro inepe ye i, in ole ipa le dawa ben Yesu ipa nga.

⁷ Ang di tooltool kiau nga, ngan betanga yo awode pang bet katoo i, in betanga paunu tiap. Bong i betanga gurunu tani yo kakauu kulkulunu yege ye kene yo katara lomu medana pang Kirisi ye i. Le betanga gurunu tani i, in betanga tani la kalonga koot i.

⁸ Bong betanga yo dookoot awode pang i, in paunu lapau, yesoo betanga tani in kanono pombe ye Kirisi le dookoot nga kanono pombe yang lapau. Nen le idi nga lod galanga bet betanga tina ngan moolmool, yesoo todo i nga bet imot, inbe sul moolmool in ilolo oo.

⁹ Le kumata tool sa iwete bet ye in inepe ye sul loloana, bong bet lono dook tiap pang ene san yo itara lono medana pang Kirisi in nga, ngan tool tani in dada dook tiap ki ngan ipaposi ben ye in ngan inepe todo lono go.

10 Nen le kumata tool sa bet lono pang ene atu yo itara lono medana pang Kirisi in mai san nga, ngan ye in inepe ye sul loloana. Le sul loloana tani yo inepe ye i, in so sa yo bet iyeei a ikapsap ye sennene, ngan tiap.

11 Bong sei tool bet lono dook tiap pang ene san nga, ngan ye in inepe todo lono, inbe ipa todo lono le lon galanga ye ni yo bet ipa pang ye in tiap, yesoo todo iyakala matana.

12 Ang di natuk nga, ngan awodo rau i pang,
yesoo sennene kiang ngan Maro igiri ye gu-
rana ke Kirisi, inbe ye urata yo iyeei i.

13 Ang di tamak nga, ngan awodo rau i pang,
yesoo ang ngan lomu galanga moolmool ye
tool yo inepe mukot ye kene yo Maro itar
lang le tana tiao nga.

Ang di tamoto yo tinimu paunu nga, ngan awodo
rau i pang,
yesoo ang ngan kalloso tool dook tiap yo Satan
i.

Ang di natuk yo lok pang mai san nga, ngan awodo
rau i pang,
yesoo ang ngan lomu galanga moolmool ye
Tamada.

14 Ang di tamak nga, ngan awodo rau i pang,
yesoo ang ngan lomu galanga moolmool ye
tool tani yo inepe mukot yege ye kene yo
Maro itar lang le tana tiao nga.

Ang di tamoto yo tinimu paunu nga, ngan awodo
rau i pang,
yesoo ang ngan kakodo le kamede ye lomu
medana yo kataru i,
inbe betanga ke Maro iken lomu le imede

le ang ngan kalloso tool dook tiap yo Satan i.

Ken Lomu Mai San Pang So Yo Ke Tana I Nga Be

¹⁵ Awete pang nen, ken katara lomu le mai san pang dada yo ke tana i le ipa ye so ki nga le imot ngan be. Ngan kumata le tool sa bet lono pang so ke tana i mai san nga, ngan tool tani in lono pang Tamada mai san tiap.

¹⁶ Le dada dook tiap tina le imot yo ke tana i nga, ngan la dada ke bet di tooltool tiyei so dook tiap yo lodi bet tiyei a lodi ponana ye nga, inbe matadi gorengana ye so kidi diedi, inbe di tapdi tipayit di ye so yo tiyei nga. Ngan dada yo nen nga, ngan ipa ye Tamada tiap, bong so yo nen ngan so ke tana i leu.

¹⁷ Nen le tana i ipa ye di tooltool yo lodi bet titoo dada dook tiap ki tina nga, ngan ole tilledi le imot. Bong tool yo iyei urata le itoo Maro lono i, in ole ikaua nepongo dook mata yo taukan motingi i.

Koi Ke Kirisi In Pombe Oo

¹⁸ Ang di natuk nga, lal yo bet tana i imot ye i, in iman potai oo. Mugu ngan amwete pang a kalongo ye koi ke Kirisi bet ole pombe ye tana i. Nen le dookoot nga di koi ke Kirisi alunu la pompombe koot nga. Ngan nen le lod galanga nen, lal yo bet tana i imot ye i, in o iman potai oo.

¹⁹ Di tooltool yo nen ngan mugu ngan taye di tagaua, motong la tikoo yidi a tila nga. Le di ngan di tooltool kiidi moolmool tiap. Kumata bet di ngan di tooltool kiidi moolmool nga, ngan matin nga le taye di tanepe. Bong tigeledi a tila le lod galanga nen, di tooltool tina ngan sa yo tooltool kiidi moolmool ngan tiap.

²⁰ Bong ang ngan, Tool Tani Yo Maro Ipootoo Panga Ye Taunu I, in imaia Maro Amunu Silene ilo lomu nen le ang le imot ngan lomu galanga ye betanga yo moolmool i.

²¹ Ngan ye yo awodo betanga nga pang nga, yesoo o lok tar bet ang ngan lomu galanga ye betanga moolmool i tiap, ngan tiap. Bong awodo betanga nga pang nga, yesoo lomu galanga ye betanga moolmool, inbe lomu galanga ye betanga yo ke kaplungunu ngan sa ipa ye betanga moolmool i, ngan tiap.

²² Ngan tool ke kaplungunu in sei? In tool tani yo iwete bet Yesu in Kirisi tiap i. Inbe tool yo nen i, in koi ke Kirisi inbe ye in iwala murini pang Tamada iye Natunu.

²³ Le sei tool bet iwala murini pang Natunu nga, ngan tool tani in iwala murini pang Tamana lapau. Inbe sei tool bet itara lono medana pang Yesu bet ye in Maro Natunu nga, ngan tool tani in itara lono medana pang Tamana lapau.

²⁴ Nen le betanga tina yo kalongo kulkulunu ye kene yo katara lomu medana pang Kirisi ye in nga, ngan kaparama le imede. Ngan kumata le bet kaparama le imede nga, ngan o kagege dada ke Tamada iye Natunu tiap, bong ole katoo le iken so.

²⁵ Ngan Kirisi ipamede betanga paidi nen, bet ole ikaua nepongo dook mata yo taukan motingi i, in paidi.

²⁶ Au i yo a le awodo betanga tina ngan pang nga, ngan bet awete pang ye di tooltool tina yo tikapge bet tillungang ye betanga kidi nga.

²⁷ Bong ang ngan Kirisi imaia Maro Amunu Silene ilo lomu a kakauu le dookoot ngan inepe

yang. Nen le Amunu Silene tani in ipatomonai ang ye so tina ngan le imot, inbe so tina yo ipatomonai ang ye nga, ngan moolmool le doko tiap. Le ken kamalum pang tool sa mulu bet ipatomonai ang ye patomonaingi san mulu, ngan be. Ngan nanga, katoo patomonaingi ke Amunu Silene yo ipatomonai ang ye nga, ngan la bet kagege dada ke Kirisi tiap, bong katoo le iken so nga.

Tanepe Ben Maro Di Natunu

²⁸ Le ang di natuk nga, ken katoo dada yo ke Kirisi nga le ikenen leu. Ngan la bet ye kene yo bet pombe mallangana ye in nga, ngan idi nga ole moomoodoo tiap, bong ole takodo le tamede ye kene yo bet takodo matana ye i.

²⁹ Ngan nanga, kumata le bet lomu galanga nen bet Kirisi in ye tool noonoonoo ke Maro nga, ngan ole lomu galanga nen lapau, bet di tooltool le imot yo titoo dada noonoonoo nga, ngan Maro di natunu.

3

¹ Le kakamata, Tamada in lono paidi mai le mai san! Nen le ikuu idi bet idi nga ye di natunu. Le moolmool, idi nga Maro di natunu. Ngan ye punu yo a le di tooltool ke tana i lodi galanga yidi tiap nga, ngan di ngan lodi galanga ye Maro tiap lapau.

² Le ang di tooltool kiau nga, dookoot nga idi nga Maro di natunu. Inbe pang dama ni ngan ole tanepe balai in ila mallangana tiao. Bong lod galanga nen ye kene yo bet Kirisi imulu a isi ye in nga, ngan ole tanepe dawa ben ye i, yesoo ole takamata moolmool ben in ye tani nain.

³ Nen le di tooltool le imot yo titara lodi le atu panga a tinamu nga, ngan tiyei di tapdi le tinidi galanga dook mata ye Maro matana dawa ben Kirisi ye taunu yo tinin galanga i.

⁴ Bong di tooltool le imot yo tiyei sennene nga, ngan di ngan tiwala muridi pang wer ke Maro. Le moolmool, sennene in dada ke bet tawala muridi pang wer ke Maro.

⁵ Bong ang ngan lomu galanga nen, Kirisi in yo a le isi nga, ngan bet si igiri sennene kiidi. Ngan ye in sennene sa yo iken ye, ngan tiap.

⁶ Nen le sei tool yo igaua lono le atu pang Kirisi i, in o ke bet iyei tootoo sennene tiap. Bong sei tool yo isitoo geingi sennene i, in ikamata toko Kirisi pitiap, inbe lon galanga ye pitiap yege.

⁷ Ang di natuk nga, ngan ken katar talngamu pang tool sa yo bet ikaua llungunu yang, in be. Sei tool yo iyei dada dook mata i, in tool noonoonoo ke Maro dawa ben Kirisi in tool noonoonoo ke Maro nga.

⁸ Le sei tool yo iyei sennene go i, in tool ke tool kuto mai kidi so sidi, yesoo mukot yege nga, ngan ye in la imugu ye geingi sennene i. Le ye punu in la le Maro Natunu isi pombe mallangana nga, ngan bet si igarung urata ke tool kuto mai kidi so sidi tani.

⁹ Ngan nanga, sei tool yo iyei Maro Natunu i, in o ke bet iyei tootoo sennene tiap, yesoo dada dook mata ke Maro ngan iken ye. Nen le ke bet isitoo geingi sennene tiap, yesoo ye in Maro Natunu.

¹⁰ Le dada yo bet lod galanga ye di sima yo Maro di natunu nga, inbe di sima yo tool kuto mai kidi so sidi in di natunu nga, in nen. Tool yo iyei dada

dook mata tiap i, in Maro natunu tiap. Inbe tool yo lono mai san pang ene yo itara lono medana pang Yesu tiap i, in Maro natunu tiap lapau.

Lomu Pang Di Diemu Mai San

¹¹ Le betanga tani yo ang ngan kalonga kulukulunu yege ye kene yo katara lomu medana pang Kirisi ye i, in nen; bet lodo pang di diede mai san.

¹² Ngan nen le ken taye ben Kaen be. Ye in tool dook tiap Satan idiwidiwoo le iraumata taini a imata. Inbe nga gelei a le iraumata taini nga? Yesoo, dada yo ki ngan dook tiap, inbe so yo taini iyei ngan itoo dada noonoonoo ye.

¹³ Nen le ang di diek nga, kumata di tooltool ke tana i nga bet tiyei koi pang nga, ngan ken katakrai be.

¹⁴ Idi nga lod galanga nen, bet dookoot nga tagege dada ke matenge, inbe taman tanepe ye dada yo ke nepongo dook mata i, yesoo idi nga lodo pang di diede yo titara lodi medana pang Kirisi nga, ngan mai san. Bong kumata sei tool bet lono pang di diene mai san tiap nga, ngan ye in ngan inepe ye dada ke matenge go.

¹⁵ Le tool bet lono dook tiap pang ene nga, ngan ye in dawa ben iraumata tool a imata. Inbe ang ngan lomu galanga nen, tool yo ke raumatenge di tooltool i, in o ke bet ikaua nepongo dook mata yo taukan motingi i, in tiap.

¹⁶ Ngan Yesu Kirisi iraiia lono le tinini a imata bet ilonidi, inbe ye dada ki yo nen i, in bet ipitnaia dada yo bet lodo pang di diede ye mai san i. Nen le idi lapau ole taraia tiniidi a talon di diede yo titara lodi medana pang Yesu nga.

¹⁷ Le kumata tool atu bet so ki ke tana i ige, inbe ikamata ene san yo imaka ye so, bong bet lono panga tiap a iloni tiap nga, ngan tool tani in dada ke Maro yo bet lodo pang di diede ye mai san i, in iken ye tiap.

¹⁸ Le ang di natuk nga, ken tawete sorok bet lodo pang di diede kapala mai san ye betanga kiidi, too ye koodoo leu be. Bong bet nen ngan tayeida dada yo dook mata ngan pang di. Ngan la bet lodo tani yo pang di diede mai san i, in itoo dada ke betanga moolmool yo ke Maro nga.

Di Tooltool Ke Kirisi Tikodo Le Timede Ye Maro Matana

¹⁹ Ngan nanga, kumata bet lodo pang di diede mai san le tayeida dada dook mata pang di nga, ngan ole lod galanga nen; idi nga tooltool ke Maro inbe tatoo betanga yo moolmool i. Le ye dada yo nen i, in la bet idi nga o ke bet moomoodoo ye Maro tiap.

²⁰ Nen le ye kene yo lod wetewete bet idi nga tooltool ke geingi sennene nga, ngan ke bet moomoodoo tiap, yesoo ye in lon galanga ye so tina le imot yo tayeida, ngan oo. Inbe so yo Maro iwete ngan moolmool le illos so yo lod wetewete ye nga.

²¹ Le ang di tooltool kiau nga, kumata lod wetewete bet idi nga tooltool ke geingi sennene tiap nga, ngan idi nga o ke bet tatattadaida tiap, bong takodo le tamede ye Maro matana.

²² Nen le kumata bet tapatarau a tatoru ye so atu nga, ngan ole ikauu paidi, yesoo idi ngan tatoo betanga yo iwete bet tatoo nga, inbe tayeida dada yo ye in lon ponana ye nga.

²³ Ngan betanga ki tani in nen; bet idi nga ole tatara lodo medana pang Natunu yo ene Yesu Kirisi i, inbe lodo pang di diede kapala mai san dawa ben yo iwete paidi koot nga.

²⁴ Nen le di sima tooltool bet titoo betanga tina ke Maro nga, ngan di ngan tigaua lodi le atu pang Maro, inbe Maro inepe ye di. Inbe dada yo bet idi nga lod galanga ben ye in inepe yidi i, in ye Amunu Silene yo ikauu paidi i.

4

Katouotouo Di Tooltool Ke Kaplungunu

¹ Ang di tooltool kiau yo lok pang mai san nga, ken katara lomu medana pang di tooltool le imot yo tiwete bet betanga yo tikap ngan ipa ye Maro Amunu Silene, ngan be. Bong bet nen ngan katouo di mugu, ngan la bet lomu galanga dook ye sei tool yo ikaua Maro Amunu Silene moolmool i. Yesoo, di tooltool alunu ke kaplungunu yo tiwete bet di ngan Maro koonoo nga, ngan di la dookoot nga tipa ye ni mai i le imot nga.

² Le i dada tani yo bet kakilala Maro Amunu Silene ye in nen; sei tool yo iwete bet Yesu Kirisi in isi tana le iyei tool moolmool i, in Maro Amunu Silene inepe ye.

³ Bong sei tool iwete betanga nen ye Yesu tiap i, in Maro Amunu Silene inepe ye tiap. Ye in so sidi yo iyei koi pang Kirisi in inepe ye. Mugu ngan kalongo betanga ye bet ole isi pombe, in la dookoot nga isi a si inepe ye tana i oo.

⁴ Ang di natuk nga, ang ngan ke Maro le kauratoo gurana kidi tooltool ke kaplungunu yo tiwete bet di ngan Maro koonoo nga. Yesoo, Maro Amunu Silene yo iken lomu in gurana ki mai san le illoso gurana ke tool kuto mai kidi so sidi yo iken ye di tooltool ke tana ngan lodi i.

⁵ Di tooltool ke kaplungunu yo tiwete bet di ngan Maro koonoo nga, ngan ke tana i. Nen le tiwetewete ye so ke tana i leu, inbe di tooltool ke tana i tilongo betanga kidi.

⁶ Bong am nga ke Maro. Nen le sei tool bet lon galanga moolmool ye Maro nga, ngan ole ilongo betanga kiam. Bong sei tool yo Maro natunu tiap i, in o ke bet ilongo betanga kiam tiap. Le i dada tani yo bet takilala betanga kidi tooltool ngan tikap betanga moolmool ye Maro Amunu Silene, too tikap betanga ke kaplungunu ye di so sidi.

Ole Lodo Pang Di Diede Mai San

⁷ Ang di tooltool kiau nga, idi nga ole lodo pang di diede mai san, yesoo dada dook mata tani i, in ipa ye Maro. Le sei tool bet lono pang di diene mai san nga, ngan ye in Maro natunu, inbe lon galanga moolmool ye.

⁸ Bong sei tool bet lono pang di diene mai san tiap i, in lon galanga moolmool ye Maro tiap, yesoo dada yo bet lodo pang di diede ye mai san i, in punu la Maro i.

⁹ Inbe Maro ipitnaia lono yo paidi mai san in nen: Ye in iwanga Natunu yo ataleu, in paidi a isi tana bet si ikau idi a tanepe ye nepongo dook mata yo taukan motingi i.

¹⁰ Ngan la dada moolmool tani yo bet lodo pang di diede ye mai san i, in ipa ye Maro. Nen le ken lod tar bet idi nga lodo pang Maro mai san dawa ben nen, ngan be, bong ye la lono paidi mai san a le iwanga Natunu a isi bet si iraiia tinini le imot inbe tiraumate a bet nen ngan Maro iyemenai idi ye sennene kiidi be.

¹¹ Ang di tooltool kiau nga, Maro lono paidi mai san le idi nga ole lodo pang di diede kapala mai san nen lapau.

¹² Ngan tool atu sa ikamata toko Maro pitiao, bong kumata bet idi ngan lodo pang di diede mai san nga, ngan ole Maro inepe yidi, inbe dada ki yo bet lono pang di tooltool ye mai san i, in ole iken yidi lapau.

¹³ Le idi nga lod galanga bet tagaua lodo le atu pang Maro, inbe inepe yidi, yesoo ye in ikaua Amunu Silene paidi.

¹⁴ Inbe am di aposol nga amkamata Yesu, inbe amwetewete pang di tooltool ye yo Tamada iwanga Natunu a isi bet si ikap di tooltool le imot ke tana i a ipamulu di ye so dook tiap yo bet igarung di in nga.

¹⁵ Ngan nanga, kumata tool atu iwete bet Yesu in Maro Natunu nga, ngan ye in igaua lono le atu pang Maro, inbe Maro inepe ye.

¹⁶ Inbe idi nga lod galanga nen bet Maro in lono paidi mai san ngan la le tatara lodo medana panga nga.

Ngan Maro in tool tani yo lono mai san pang di tooltool le ikenen leu i. Le sei tool bet lono pang di diene mai san nga, ngan ye in igaua lono le atu pang Maro, inbe Maro inepe ye.

17 Le kumata bet tanepe nen nga, ngan ole dada ki yo bet lono pang di tooltool ye mai san i, in iken yidi le imede. Inbe idi nga o ke bet tatattadai ye lal yo Maro itaru bet ikarata betanga kidi tooltool ye in tiap, yesoo nepongo kiidi ye tana i nga, ngan ole tanepe le dawa ben Kirisi ye taunu.

18 Nen le tool yo lono pang di diene mai san i, in o ke bet itattadai tiap. Le kumata dada yo bet lodo pang di diede ye mai san in iken ye tool atu lono le imede koot nga, ngan tool in inganga dada ke tattadaingi le imot. Ngan ye punu yo di tooltool titattadai ye i, in yesoo di ngan lodi galanga bet ole Maro iyemenai di ye urata dook tiap kidi yo tiyei nga. Le kumata tool atu bet itattadai nga, ngan ole lod galanga nen, dada yo bet lodo pang di diede ye mai san i, in iken lono le imede tiap.

19 Ngan idi nga ole lodo pang di diede mai san, yesoo Maro lono paidi mai san mugu.

20 Le kumata tool atu iwete bet ye in lono pang Maro mai san, bong bet lono dook tiap pang ene san yo itara lono medana pang Yesu in nga, ngan ye in tool ke kaplungunu. Awete nen, yesoo kumata le bet lono mai san pang ene yo ikamata, in tiap nga, ngan ye in o ke bet lono mai san pang Maro yo ikamata tiap, in tiap.

21 Nen le betanga yo Maro ikauu paidi bet tatoo in nen: Sei tool yo lono pang Maro mai san i, in ole lono pang di diene kapala yo titara lodi medana pang Yesu nga, ngan mai san nen lapau.

5

Tatara Lodo Medana Pang Maro Natunu

¹ Le di sima tooltool yo titara lodi medana pang Yesu bet ye in Kirisi nga, ngan di ngan Maro di natunu. Inbe di sima tooltool yo lodi pang Tamada Maro mai san nga, ngan ole lodi pang di natunu mai san nen lapau.

² Ngan ye dada i, in la le lod galanga nen bet idi nga lodo pang Maro di natunu mai san ye yo lodo pang Maro mai san, inbe ye yo tatoo betanga ki nga.

³ Nen le dada yo ke bet lodo pang Maro mai san moolmool ye i, in ole bet tatoo betanga ki. Inbe betanga ki tina ngan o imoo paidi, ngan tiap,

⁴ yesoo di tooltool le imot yo Maro di natunu nga, ngan di ngan gurana iken ye di ke bet tirautoo dada dook tiap ke tana i. Ngan idi nga tatara lodo medana pang Maro, ngan la le gurana iken yidi ke bet tarautoo dada dook tiap ke tana i nga.

⁵ Nen le sei tool bet irautoo dada dook tiap ke tana i? In tool yo itara lono medana pang Yesu bet ye in Maro Natunu i, in ye la bet irautoo dada dook tiap ke tana i.

⁶ Yesu Kirisi in tool tani yo ipa ye Tamada Maro a isi tana i. Ngan idi nga lod galanga bet ipa ye Tamada a isi, yesoo ye so yo pombe pang ye nga ye kene yo tirriuu ye ran, inbe ye kene yo rara ki imati ye kai palasingi i. Ngan so yo nga pombe ye kene yo tirriuu ye ran in leu tiap, bong ye kene yo rara ki imati ye i, in lapau. Ngan la Maro Amunu Silene iwete betanga moolmool paidi ye Yesu Kirisi, inbe betanga ki tina ngan moolmool le imot.

⁷ Le so tol la tiwetewete ye Yesu Kirisi nga;

⁸ Maro Amunu Silene iye ran inbe rara. Inbe di

tol tina ngan tiwete betanga gaongo leu.

⁹ Ngan idi nga tatara lodo ye betanga yo di tooltool tiwete nga, bong betanga yo Maro iwete ngan moolmool le imot, le ke bet tatara lodo medana ye le imot. Inbe betanga ki tina ngan iwetewete ye Natunu.

¹⁰ Le sei tool bet itara lono medana pang Maro Natunu nga, ngan ye in ikap betanga tina yo Maro iwete koot ngan a itar lo lono. Bong tool bet itara lono ye betanga ke Maro tiap nga, ngan ben ye in iwete bet Maro i tool ke kaplungunu, yesoo ye in itara lono medana ye betanga ke Maro yo iwetewete ye Natunu, ngan tiap.

¹¹ Inbe betanga tina yo Maro iwete paidi, ngan nanga: Maro in ikaua nepongo dook mata yo taukan motingi in paidi, inbe nepongo dook mata tani in ipa ye Natunu.

¹² Nen le sei tool bet ikaua Natunu ngan ikaua nepongo dook mata yo taukan motingi i. Bong sei tool bet ikaua Maro Natunu tiap nga, ngan o ke bet ikaua nepongo dook mata tani in tiap lapau.

Nepongo Dook Mata Yo Taukan Motingi I

¹³ Au i awodo betanga nga pang ang di tooltool yo katara lomu medana pang Maro Natunu nga, a bet nen ngan lomu galanga bet ang ngan kakaua nepongo dook mata yo taukan motingi i.

¹⁴ Nen le idi nga ke bet tatattadai tiap, bong takodo le tamede ye Maro matana. Le kumata bet tapatarau a tatoru ye so sa le gaongo ye ye lono nga, ngan ole ilongo pataraungu kiidi.

¹⁵ Inbe lod galanga nen, kumata bet ilongo pata-raungu kiidi ye soo so yo tatoru ye nga, ngan so tina ngan ole takap moolmool.

¹⁶ Kumata le ang tina ngan sa bet ikamata ene san yo itara lono medana pang Yesu in bet iyei sennene, bong bet sennene tani in ke bet iyeii le imata tiap nga, ngan ole ipatarau pang Maro a bet nen ngan iloni a ikaua nepongo yo dook mata in panga mulu. Au i awete ye di tooltool la tiyei sennene yo ke bet iyei di a timmata tiap nga. Inbe sennene kapala yo ke bet iyei di tooltool le timmata nga, ngan au i awete bet kapatarau ye tiap.

¹⁷ Ngan dada tina le imot yo dook tiap nga, ngan sennene. Bong sennene yo kapala ngan ke bet iyei di tooltool a timmata tiap.

¹⁸ Idi nga lod galanga nen; sei tool yo Maro natunu i, in ke bet isitoo geingi sennene tiap. Inbe Kirisi yo Maro natunu i, in ole matan kala dook, a bet nen ngan tool dook tiap Satan ke bet itara bene ye tiap.

¹⁹ Inbe lod galanga bet idi nga Maro di natunu, inbe di tooltool le imot yo ke tana i nga, ngan tinepe la gurana ke tool dook tiap yo Satan, in parmana.

²⁰ Inbe lod galanga nen lapau ye Maro Natunu yo isi tana i. Ye in ikaua lo galanga paidi a bet nen ngan lod galanga ye Maro yo moolmool i. Ngan nen le tagaua lodo le atu pang Maro yo moolmool i, dawa ben yo tagaua lodo le atu pang Natunu Yesu Kirisi nga. Ngan ye in la Maro moolmool, inbe nepongo dook mata yo taukan motingi i, in ipa ye.

²¹ Ang di natuk yo lok pang mai san nga, ken ang tapmu ngan kakap tutang dook leu ye di maro yo ke kaplungunu nga.

Rau Ke Maro
The New Testament in the Arop dialect of the
Arop-Lokep language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Arop-Lokep long
Niugini

copyright © 2022 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Arop-Lokep

Dialect: Arop

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Jan 2025 from source files dated 2 Jan 2025

6d295e13-7d74-5276-9c6d-7f0499d3adf2